

Històries personals

Josep Cortès

FONT: CORTÈS, Josep. *Històries personals* dins de *Sa torrentada* editat per l'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar.

En aquest capítol s'inclouen les experiències personals – sovint d'alt risc - que patiren una cinquantena de persones, també d'algunes que perderen la vida. Aquesta n'és només una petita selecció, per entendre el que es va viure aquell dia i que a inspirat la dramatúrgia de Zona Inundable.

Que mai la torrentada anegui l'esperit

A la memòria de tots els que hi perderen la vida

Amb agraïment als voluntaris que desinteressadament ajudaren els llorencins

Sant Llorenç des Cardassar

9 d'octubre de 2018

FELIP FORTEZA AMENGUAL, "Blau"¹

ISABEL NICOLAU MESQUIDA "de sa Costa"

Carrer Lepant, 2, de Sant Llorenç

Un poc abans de les set del capvespre, veient que l'aigua del torrent ja passava part damunt la paret que el separa de ca seva –que feia 1'6 metres d'alçada– i que de cada vegada plovia més, va considerar que seria millor posar la seva furgoneta un poc més amunt, ja que la tenia aparcada al carrer Lepant, davant ca seva. En aquells moments l'aigua del carrer només arribava damunt l'empedrat, així que va posar la marxa enrere i va recórrer alguns metres, però la força de l'aigua era superior que la del vehicle i li impedí recular fins on la volia aparcar.

¹ Informació facilitada per Felip Forteza i Isabel Nicolau.

En molt poc temps, el nivell de l'aigua continuà pujant i la furgoneta va començar a surar i a moure's a la deriva cap a la carretera d'Artà. En arribar-hi, el corrent d'aigua del torrent la va empènyer cap al carrer Rei Sanç, al començament del qual va estar uns minuts aturat perquè el va contenir un senyal de trànsit. Quan la correntia va augmentar, el vehicle se separà del senyal i continuà pel mateix carrer, fins arribar al carrer Major, tot just passat el pont del Camp Rodó; allà, com que el torrent baixava amb molta fúria, en Felip va optar per abandonar la furgoneta i deixar-se dur pel curs de l'aigua, ja dins el jaç del torrent. Va poder sortir per la finestra perquè el sistema elèctric del vehicle encara funcionava i, per una raó que no sabia explicar i que està fora de tota lògica, l'havia oberta pocs moments abans.

En caure dins el torrent va estar uns moments completament tapat d'aigua, enmig dels remolins que feia la correntia, sense sebre on era la superfície per poder treure el cap i respirar. Mentre l'aigua se l'emportava no sabia exactament on es trobava, però havia d'esser després de travessar la carretera de Son Servera, perquè gairebé tots els voltants del torrent eren corrals i a un d'ells, darrere unes barreres, recorda que va veure un ca que també intentava sobreviure.

Abans d'arribar al pont de l'estació, passat l'indret on s'ajunten els torrents de ses Planes i sa Blanquera –que no va veure, probablement perquè aquest segon no estava tan desbordat com el primer–, la correntia el va desviar cap a la banda esquerra, on hi havia un cotxe vermell que estava aturat, potser perquè alguna branca li impedia seguir el curs de l'aigua. Ell es va aferrar durant una estona a la matrícula i va poder descansar un poc, però el nivell seguia pujant i, com que la correntia de l'aigua devia esser superior a la banda de baix que a la de dalt, el va xuclar i el va engolir, fent-lo passar per davall el vehicle, que va travessar així com va poder. Va esser un dels moments més crítics, perquè acabava l'aire i creia que no li bastaria per arribar a la superfície, però per sort ho va aconseguir i, passat el tram on el torrent està encimentat, on fa una corba suau cap a la dreta, l'aigua el va fer continuar per la banda esquerra, fora del llit del torrent, on hi ha un canyar i també arbres. Va esser una sort, perquè es va poder aferrar a un i hi va estar una bona estona, pensant com ho podia fer per sortir-se'n. Mentrestant, la força de l'aigua li va començar a treure tota la roba i ell passava pena que els calçons li quedassin travats als peus, i que li impedissin moure's amb més facilitat; sortadament no va esser així i es va quedar només amb les sabates, però amb les cames lliures.

Ell s'aferrava a les branques més primes, perquè no podia abraçar la soca, però a poc a poc s'anaven rompent; i per això, i com que també anava acabant les forces, l'aigua el va tornar arrossegar fins a prop de la via de circumval·lació, on va aconseguir aferrar-se a la branca gruixada d'un garrover. Allà, adesiara veia qualque cotxe i el cridava demanant ajuda, però no el sentien, entre d'altres motius perquè ja era fosca negra i el torrent feia una remor molt forta. Casualment, devers

les nou i mitja del vespre, en Bernat Miralles (a la fotografia), un policia de Son Servera, natural d'Artà, casat amb una llorencina, el va veure i li va dir que aguantàs, mentre demanava ajuda. Dies més tard, quan es trobaren, li va reconèixer que en un principi es pensava que era un animal, però després de parar bé l'orella va veure que es tractava d'una persona. En Bernat es va posar en contacte amb l'UME i, als voltants de les deu, dos membres de Protecció Civil, Jaume Nieto i Alonso, acompanyats de Tomeu Ballester, quan el nivell d'aigua ja havia baixat considerablement, pogueren arribar al garrover per la banda de darrere i aconseguiren treure'l. En Felip es va sorprendre quan en Jaume Nieto el va agafar i se'l va posar a l'esquena, perquè no els havia vist ni sentit arribar.

Amb un vehicle tot terreny –en el qual també anaven Daniel Thielk i Úrsula Robinson– el dugueren a la carpa que la Creu Roja havia muntat a l'entrada del poble, on va poder tapar-se amb una manta i vomitar l'aigua que havia begut. Segons el sergent, en Pedro Mas, quan hi va arribar estava una mica desorientat, però ell assegura que el va conèixer tot d'una i que en tot moment va sebre qui era i on estava. Poc temps després va arribar la seva dona i els portaren en ambulància a l'hospital de Manacor, on va romandre nou dies, set dels quals a la secció d'urgències. Posteriorment li digueren que no creien que hagués pogut aguantar mitja hora més, perquè s'hauria mort d'hipotèrmia.

Sense que es pugui establir amb precisió, calcula que va estar unes tres hores dins l'aigua. Les dues primeres, la seva dona, que havia vist com l'aigua se l'emportava, les va passar dins la cotxeria de ca seva, asseguda damunt el capó del seu cotxe, que estava mig tapat d'aigua i fang, sense saber si el seu marit hauria aconseguit salvar-se. Un poc després de les 9, quan l'aigua ja havia baixat, na Joana Oliver, la veïnada, la va cridar perquè anàs a ca seva i li va donar roba eixuta; ella també havia vist com l'aigua se'n duia la furgoneta amb en Felip a dins. Després, devers les 9.30, na Bel va veure dos guàrdies civils que passaven, als quals va comunicar que en Felip havia desaparegut, sense saber que en aquell mateix moment ja l'havien localitzat. Aproximadament una hora més tard, en Guillem Mesquida, "Perlito", guàrdia municipal de Sant Llorenç, li va comunicar que en Felip era a la Creu Roja i que estava relativament bé.

MARGALIDA NEBOT LLINÀS, "Busca"²

82 anys

Església, 39

Era a ca seva i, abans de les 7 de l'horabaixa, li va telefonar dues vegades en Guillem "Perlito" per demanar-li si li entrava aigua. La segona vegada li va dir que sí i que feia comptes pujar al sòtil, per si de cas venia el xaragall. També li va telefonar la seva filla Catalina, que volia venir a estar amb ella, però li va dir que no es moguéss, que estava bé.

Quan va sortir al pati de darrere, on hi ha l'escala que puja al sòtil, va sentir una remor molt forta i, tot seguit, una gran onada la va empènyer cap a dins la casa, fent-la recular, per sort sense tomar-la. Amb l'aigua també entraren tions de llenya, que li pegaven per les cames i algunes bombones de butà plenes, que suraven.

Un poc abans, com que no hi havia llum, havia encès una espelma i l'havia posada damunt la taula del menjador, dins una espalmatòria. L'aigua va empènyer aquesta taula cap a la vidriera que separa els dos aiguavessos i també un sofà i una butaca, els quals, essent més lleugers, començaren a surar fins arribar a col·locar-se damunt la taula. Llavors, com que l'espalmatòria nedava i l'espelma no s'havia apagat, es va calar foc el respatler de la butaca, entapissada d'un material sintètic, que tot d'una va prendre i va omplir la sala de fum.

Na Margalida, agafada a dues bombones de butà que suraven, una a cada mà i malavejant no travelar amb els objectes que hi havia per terra i que ella no veia, se'n va anar cap a la finestra, perquè el fum l'ofegava. Li va costar obrir-la, però ho va aconseguir. Llavors, amb una espècie de protector de plàstic on solen posar els cossiols perquè no embrutin, aferrada a la finestra, va començar a llançar aigua a la butaca fins que va aconseguir apagar-la. Així hi va estar dues hores i mitja, amb l'aigua que va arribar fins als 135 centímetres d'altura.

Quan ja va haver baixat fins aproximadament un metre, va sentir veus pel carrer, obrí la persiana de la finestra, va guaitar i va veure en Guillem "Perlito" i Toni "Raió" davant ca na Maria "Pastera", que se sorprengueren de veure-la, perquè es pensaven que havia pujat al sòtil. Ella els va dir que no venguessin, que estava bé, però no li feren cas: ella es va enfil·lar damunt una cadira, en Toni s'hi va acostar pel carrer i la va treure per la finestra. D'allà la portaren a ca la seva filla Catalina, al carrer de Sant Miquel, on va estar dues setmanes.

² Informació facilitada per Margalida Nebot.

CORÀLIA POMAR SOLER

SERGI MERINA POMAR³

25 anys i 6 anys

Carrer de l'Església, 34, de Sant Llorenç

Na Coràlia és la padrina jove d'en Sergi i, entre les 6.30 i les 6.40 –pareix esser que el xaragall del Pou Vell va començar a passar un poc abans que el torrent de ses Planes– es trobaven tots sols a la casa dels padrins. Se'n temeren que passava alguna cosa estranya quan sentiren que els escorredors del bany per on l'aigua s'escola feien un renou com si glopejassin. Hi entraren i veieren que pel de la banyera sortia aigua vermellosa, fent bombolles.

Quan sortiren del bany, en Sergi va veure que ja hi havia dos dits d'aigua dins la casa i, en obrir la porta de davant per veure què passava, els va entrar una gran glopada d'aigua i llot. Ells s'espantaren i pensaren que estarien més segurs si pujaven al pis, però l'escala està dins el corral i, quan intentaren obrir la porta corredora que hi va, només tengueren força per separar-la quatre dits, que serviren perquè la casa també s'inundàs per la part de darrere.

Veient que de cada vegada el nivell de l'aigua pujava més, decidiren abandonar la casa i sortir per la finestra que dona al carrer. Botaren i romangueren una estona aferrats a l'arrambador, però tampoc no el consideraven gaire segur.

Per això optaren per travessar el carrer del Xaragall i, així com pogueren, es dirigiren cap al centre del poble pel carrer de l'Església. Na Coràlia, amb l'aigua fins al coll, arribava amb els peus a l'asfalt, però en Sergi no, així que a estones el duia agafat i a estones li deia que nedàs, ja que ella tenia el perill de travelar amb les

³ Informació facilitada per Joana Maria Soler, Sebastià Pomar i Sergi Merina; els dos primers són els pares de Coràlia i els padrins de Sergi.

restes d'una paret que havia caigut enmig del carrer. Pel camí, en Sergi va pegar algunes glopades d'aigua que, per sort, no li ocasionaren problemes de salut. Al final aconseguiren arribar fins a ca les Ordines, on es refugiaren fins que la Guàrdia Civil, per por que la inundació augmentàs, els va portar fins a la carnisseria, a la part alta del mateix carrer.

Mentrestant, en Sebastià Pomar, que era a fer un curset a l'Espai 36, quan es va témer de la inundació, va partir corrent cap a ca seva i va intentar arribar-hi pel carrer de l'Església, amb l'aigua fins a la cintura, però els peus trobaven obstacles que no sabia què eren i va decidir atracar-s'hi donant la volta per un altre carrer. Així, es va donar la circumstància que la filla i el net havien sortit de la casa quan ell donava la volta, de manera que en arribar-hi ja no hi eren. Al final es trobaren a ca les Ordines i digueren a la seva dona que tots tres estaven bé.

La fotografia del carrer de l'Església, on es poden veure Coràlia i Sergi travessant el carrer, és de Magdalena Sureda.

FRANCESCA RIERA JAUME, "Comissa"⁴

78 anys

Cardassar, 7, de Sant Llorenç

Estava llegint a una saleta de l'aiguavés de darrere, oberta a un petit pati al qual dona molt de llum.

Sense gairebé témer-se'n, des de la banda del carrer Major, la torrentada va obrir les portes de la cotxeria i li va envestir una onada que va tomar la vidriera i en pocs moments va arribar a l'altura de la taula. Ella, ràpidament, es va enfil·lar al coll de la cisterna, que està a la mateixa saleta, i es va agafar al ferro que aguanta la corriola, mentre veia que al seu voltant tots els mobles nedaven per dins l'aigua bruta.

Com que el nivell seguia pujant i ella no sabia si s'aturaria, quan l'aigua li va arribar davall el coll, a poc més o manco un metre i mig del trespol i estant encara dreta damunt la cisterna, s'hi va tirar i, nedant i esquivant mobles, va poder sortir a un petit pati on hi ha una escala que puja a un sotilet. Allà va agafar una manta per

⁴ Informació facilitada per Francesca Riera.

tapar-se i va tornar sortir fins al replà de l'esmentada escala, des d'on va poder veure la dimensió de la inundació. Al carrer Major, davant ca seva, el nivell gairebé tapava la cotxeria de Can Mateu Quina, però no se'n duia cotxes, perquè devien passar pel carrers Cardassar i Ordines, que tenen un poc de rost cap al torrent.

Quan el nivell va començar a baixar, en Pedro Sánchez la va veure i, amb en Pedro Galmés, "de sa Torre", i la seva dona, na Maria Mesquida, "Siula", la baixaren molt a poc a poc per l'escala, ja que amb el llot llenegaven molt, i la dugueren a l'Espai 36, on la dutxaren, li donaren roba eixuta i un poc de menjar. Va passar la nit a ca na Francesca Soler, al carrer del Pou.

MARGALIDA SANSÓ SÁNCHEZ⁵

FRANCESC FUSTER VIVES

49 anys

Camp Rodó, 14-1er, de Sant Llorenç

Tothom la coneix per "Sandi", encara que aquest és una apòcope del nom de la seva mare, "Sandiego", que ella va heretar com a malnom quan encara anava a escola.

Treballa a l'Espai 36 i aquell dia, devers les 6 grosses, havia de començar un curset per a adults, però només hi va comparèixer el professor i un alumne, en Sebastià Pomar. En principi havien decidit fer la classe, però la filla d'en Sebastià, na Coràlia, li va telefonar per dir-li que ca seva s'estava negant i ell va haver de partir ràpidament (en aquest mateix capítol hi ha l'experiència que visqueren na Coràlia i el seu fillol Sergi).

El seu marit no es trobava gaire bé i, juntament amb el seu fill, havien anat a l'hospital de Llevant i ja havien tornat, però ella no ho sabia i es pensava que la seva filla es trobava sola, a ca seva. Va intentar arribar-hi pel camí més curt, però davant ca na Pisca va veure que en Miquel "Metxo" feia marxa enrere amb el cotxe, seguit de l'onada d'aigua, per la qual cosa va voltar pel carrer Gabriel Carrió i, en esser a l'encreuament amb el carrer Caritat, quan l'aigua ja li arribava als genolls, va voltar cap a la placeta dels Donants de Sang. En arribar-hi i veure el volum d'aigua que passava per la carretera de Son Servera va comprendre que no podria passar i, des de la darrera casa del carrer Ordines, a mà esquerra, en Francesc Fuster Vives, "Rues", li va dir que passàs dins ca seva, ja que estar allà defora era perillós i molt

⁵ Informació facilitada per Margalida Sansó.

més intentar travessar la carretera per damunt el torrent (en Francesc és fill d'en Miquel Fuster "Rues", que solia acompanyar en Sebastià "Samsó" en els seus espectacles de força, a mitjan segle passat).

Entraren a la casa i, com que l'aigua seguia pujant, li va dir que dins el corral hi tenia una zòdiac, la va entrar dins la cuina, la va fermar a l'aixeta i tots dos hi pujaren. En un moment donat, ell li va dir: "Escolta, jo he de fumar un porret perquè per ventura serà el darrer. En vols?". Ella li contestà que gràcies, però no fumava. Després, de dins la gelera, va treure un parell de cerveses i també n'hi va oferir una, que tampoc no va acceptar perquè en aquells moments no tenia gens de set. Llavors ell va comentar: "No passis pena, que entre porrets i cerveses passarem l'estona, fins que l'aigua baixi". I així ho feren durant prop de tres hores. Dins la desmesurada i angoixant situació en què es trobaven, com molta altra gent del poble, s'ha de reconèixer que dos desconeguts, asseguts dins una zòdiac que es movia per dins la cuina, a les fosques, fumant porrets i bevent cerveses, conforma una estampa insòlita i fins un cert punt simpàtica, que permet introduir una nota d'humor entre tanta desgràcia.

Més tard, pogueren obrir la porta del sòtil i, des del terrat, na Margalida va veure els seus cunyats Maria Bauzà i Pere Cabrer, als quals va dir que miràs d'avisar la família, un avís que no pogueren dur a terme perquè els telèfons no tenien cobertura.

Un poc més tard, va passar en Jorge Rodríguez da Silva, el jove uruguaià que porta la pizzeria del carrer Santa Maria de Bellver, i la va acompanyar fins a ca seva, on hi havia els seus dos fills, que li digueren que el seu home estava bé i que l'estava cercant.

MARGALIDA SERVERA PONT⁶

Gabriel Carrió, 15, de Sant Llorenç

Na Margalida té 34 anys i havia muntat un laboratori de pròtesis dentals en el carrer de Gabriel Carrió, núm. 15, de Sant Llorenç.

El 9 d'octubre va arribar de Palma devers les 18.10 i va aparcar davant el laboratori, però no va baixar del cotxe fins deu minuts més tard, perquè plovia molt. Mentrestant, el seu marit, Antoni Melis, li va telefonar i li va dir que no anàs a ca

⁶ Informació facilitada per Margalida Servera

seva –viuen a la part baixa del carrer de l'Església, passat el del Xaragall–, perquè hi passava molta aigua. Fent un incís, la banda del xaragall del Pou Vell sembla que es va desbordar abans que la del torrent de ses Planes, probablement perquè aquell no disposa d'un llit tan ample per on pugui passar l'aigua.

A les 18.20 va entrar al laboratori i, poc temps després, va passar el propietari del local i li demanà si tot estava bé i si havia de menester res; li digué que no, però tot d'una va començar a entrar aigua per la banda de davant, que anava augmentant molt ràpidament. Ella feia feina a la banda de darrere de la casa i, quan se'n va témer, va guaitar al carrer i va veure que la correntia ja se n'havia duit el seu cotxe i també que en passava un altre amb dos joves dedins. Na Margalida va sortir al carrer i va tocar el timbre del pis perquè la deixassin pujar, però no hi havia ningú. Tornà a entrar al laboratori, va tancar la porta i la va embarrar atracant-hi dos mobles de fusta: una calaixera i una barra de recepció. L'endemà, el seu marit gairebé no els podia moure, i això que ella estava embarassada de tres mesos.

De sobte, una glopada d'aigua va arrabassar la porta i va tomar els dos mobles, per sort sense ferir-la. Ella va sortir al pati de darrere, va tancar la porta i va començar a donar voltes –posava el símil que semblava un hámster–, fins que es va tranquil·litzar i va pensar com ho podia fer per sortir-ne, ja que no hi havia possibilitats que ningú no la pogués ajudar. El pati no és gaire gran, però no té finestres i les parets que l'envolten fan uns tres metres i mig d'alçada (val a dir que hi havia caigut un moix i l'hagueren de treure, perquè no va poder sortir pel seu compte). Al final, va posar una taula damunt la caseta d'una alternadora, després una cadira plegadissa, hi va pujar i després es va enfil·lar damunt un terradet d'una casa veïnada, aferrant-se a uns bloquets de formigó que es remenaven. Allà dalt, va agafar un tros d'uralita que tapava una claraboia, el va recolzar a la paret, s'hi va ficar davall per protegir-se de la pluja i s'hi va estar devers dues hores, fins devers les 9 del vespre, quan l'aigua ja havia baixat i va poder sortir al carrer per una cotxeria que dona al carrer de l'Esperança. Durant tot aquest temps es podia comunicar de manera intermitent amb el seu marit, ja que els mòbils, a estones, funcionaven.

D'allà se'n va anar a ca na Bàrbara Vicenç, una bona amiga seva que viu al carrer de l'Abeurador. Es va canviar la roba i se'n va anar a ca seva acompanyada de Gabriel

Nebot, el marit de na Bàrbara. S'hauria pogut estalviar el canvi de roba, perquè per arribar-hi l'aigua li va arribar gairebé al coll, però hi volia anar per trobar-se amb als seus fills, el seu marit i els seus pares.

Na Margalida pensava que hauria perdut la nina que portava dedins, però per sort es trobava bé, tot i que va néixer a la setmana 26 d'embaràs, amb només 1.170 kg de pes. Quatre mesos després de la torrentada –quan férem l'entrevista– encara estava a l'UCI de Son Espases, però confiaven que a finals de març ja podrien tornar a ca seva, com així va esser.

A la casa hi va entrar més d'un metre d'aigua i na Margalida va optar per tancar definitivament el laboratori.

ANTONIA ZAMORA OLMO, "Toñi"⁷

HADA NAGER ZAMORA

46 i 8 anys

Passeig de les Brodadores, 46, de Sant Llorenç

Na "Toñi", natural de Barcelona, treballa de netejadora a diverses cases particulars, però aquell dia li digueren que no hi anàs perquè plovia molt, així que es trobava amb la seva filla Hada, agenollades damunt el sofà i mirant per la finestra l'aigua que passava per davant ca seva.

Quan va a començar a pujar el nivell, va agafar el mòbil i va gravar diversos vídeos, però en veure que l'aigua es tornava marronosa, que passaven canyes i alguna gelera i que ja pujava damunt la terrassa de ca seva, la nina va cridar: "Mamà, que se'n porta el papà!". Es referia a un cossiòl on havien dipositat les cendres del seu pare –mort feia cosa d'un any–, en una urna biodegradable que incloïa les llavors d'una planta. Ella va voler sortir per intentar salvar-la, però ràpidament l'aigua va pujar tant que el sofà, amb la nina damunt, ja es movia per dins la sala. Llavors, va tancar la porta i totes dues s'enfilaren damunt una taula que té els peus de fusta i els damunts de pedra marbre. Des d'allà, amb el mòbil, trucà a l'altra filla, na Maria, de 19 anys, que era a Manacor, i li va dir que no vengués, que el poble s'estava inundant. També va rebre una cridada d'una amiga, na Desi, que viu als pisos de

⁷ Informació facilitada per Antonia Zamora.

vora el Molí d'en Bou, i de na Margalida "Comare", la propietària de la casa, que li digué que agafàs les claus del pis i pujàs a dalt.

Quan va baixar de la taula per intentar agafar-les, l'aigua la va trabucar i la nina va caure. La va agafar, se la va posar a l'esquena i totes dues, esquivant els mobles que havien caigut, se n'anaren cap a la cuina, on provaren sense èxit d'obrir la porta que dona a un petit porxet on hi tenen la rentadora. El que sí que pogueren obrir va esser la finestra, i quan ho feren, l'aigua les va treure de la casa i les va empènyer cap a l'esmentat porxet, on quedaren assegudes damunt la rentadora.

Des d'allà, durant les dues hores grosses que hi estaren, a les fosques, enredades de fred i amb un renou eixordador, veien, quan algun llamp ho il·luminava, com els cotxes s'anaven acumulant davant elles, molts dels quals amb els llums encesos, en una gran bassa d'aigua que arribava fins al coster de l'estació. Aleshores, amb la nina plorant i molt nerviosa, na Toñi va estar a punt de patir un atac de pànic: els llavis se li secaren, el cor se li disparà, gairebé no tenia saliva i va estar a punt de perdre el coneixement, però per sort es va recuperar i va poder controlar la por.

A les 9.45, quan el nivell ja havia baixat, veieren els llums d'unes llanternes i que algú intentava obrir la porta; eren uns guàrdies civils que miraven si necessitaven ajuda. Llavors, va tornar entrar per la finestra, els va obrir la porta i la persiana i les portaren a ca n'Assumpció, davant ca seva, que els va donar roba eixuta.

Un poc abans, l'altra filla, na Maria, havia arribat amb un amic fins a la gasolinera, on els feren deixar el cotxe. Entraren a peu al poble i, passant per damunt el pont del torrent, varen arribar a ca seva. En esser-hi es pensava que trobaria la mare i la germana ofegades, però na Toñi, des de la finestra de ca n'Assumpció, a l'altra banda del carrer, li va dir que estaven bé.

MOHAMMED ZDAOUDAOU,

47 anys⁸

ANUAR OEULED LARABE,

19 anys

RAYAN AFIRAOU, 3 anys

Són tres marroquins que viuen a Son Servera. En Mohammed fa 17 anys que va venir a Mallorca i actualment porta el kebab del carrer Son Corb, a Cala Millor.

Aquell dia havien agafat el cotxe de n'Elham, una amiga seva que viu a Porto Cristo, per anar a l'aeroport a cercar una altra amiga que venia de vacances. Havien deixat n'Elham a Son Servera devers les 18.30 i agafaren la via de circumval·lació de Sant Llorenç, però a l'altura de la rotonda que va a Son Carrió trobaren la carretera tallada i hagueren de tornar enrere fins a la de Can Robí i passar per dins el poble.

Quan varen esser a l'indret del carrer Gabriel Carrió, l'aigua ja tapava les rodes del cotxe i optaren per girar cap a l'Ajuntament, però el nivell seguia pujant fins que el va alçar i el va fer recular pel passeig de les Brodadores, en direcció al llevant, fins arribar al carrer de Sant Llorenç, on va quedar encletxat entre altres vehicles al costat de la casa de n'Antoni "des Taller" (a la fotografia, és el Renault Captur blau amb el sostre blanc).

Ells tres seguien dins el cotxe i, com que l'aigua continuava pujant, en Mohammed, a cokes, va aconseguir trencar el vidre d'una finestra i varen poder sortir. Tot d'una es posaren damunt una paret de bloquets que hi havia ran del vehicle, però l'aigua baixava amb molta força i gairebé tot d'una la va esbucar, fent caure n'Anuar dins el solar i en Mohammed al carrer, amb en Rayan als braços. N'Anuar, així com va poder, va tornar pujar al carrer i tots tres s'aferraren a un dels arbres que hi ha en aquell indret. Al seu costat, dins un cotxe que havia quedat damunt un altre cotxe, ran de la casa de n'Antoni esmentada abans, hi havia una dona de Son Servera amb dos nins, que li va dir que li passassin en Rayan, però en Mohammed no va considerar que el vehicle d'aquella dona pogués resistir i va optar per atracar-s'hi, passant d'un arbre a l'altre. Quan hi va esser a prop, va donar en Rayan a n'Anuar, que quedaren aferrats a la soca, i ell va provar d'arribar-hi, però la força de l'aigua –que en aquell indret arribava a un metre d'altura– el va arrossegar fins el carrer Pardines, on es va poder aferrar a la reixeta que tanca el solar. A poc a poc, agafant-se a la reixeta, va tornar enrere fins arribar on estaven els altres dos i s'assegué

⁸ Informació facilitada per Mohammed Zdaoudaou i Anuar Oeuled Larabe.

damunt la bardissa, des d'on va agafar primer en Rayan i després n'Anuar. Les ferides que es va fer a les mans quan s'aferrava a la reixeta li van durar una partida de mesos.

Mentrestant, la dona que estava dins el cotxe va aconseguir entrar a ca n'Antoni per una finestra, amb els dos nins, i es posaren a cobri davall un porxo. D'allà, per dins el corral, va arribar on estaven ells tres i va agafar en Rayan, mentre els altres dos hi arribaren pel seu compte. L'alemanya que viu a la casa, va donar roba eixuta al nin i estaren a ca seva fins aproximadament les 11.30 de la nit, quan ja no hi havia aigua al carrer.

En sortir, pujaren pel carrer de Sant Llorenç, en estat de xoc –en Mohammed no s'aturava de repetir "Niño muerto", encara que el portàs als braços–, i en esser a mitjan carrer, na Nieves López els va veure i els va fer entrar a ca seva, on els va donar roba eixuta i un poc de menjar a tots tres. Després, quan ja estaren més tranquils, digueren que no sabien res de la seva dona i el qui signa aquesta crònica es va oferir a acompanyar-los a Son Servera, cosa que feren passades les 12 de la nit.

Tres mesos després de la torrentada encara no han superat l'experiència i en Mohammed i en Rayan han de menester l'ajuda d'un psicòleg. El nin no s'ha volgut atracar més a la mar ni a una piscina i sempre remu-ga a l'hora de dutxar-lo, a més de voler dormir amb un adult. En Mohammed, quan no es pot treure els fets del cap, sol venir a Sant Llorenç i reviu pels mateixos indrets allò que li va passar aquell 9 d'octubre. A poc a poc, però, confien que ho podran superar.

ATENCIÓ:

Les històries següents inclouen episodis d'algunes de les 11 persones, inclòs un nen de sis anys, que van perdre la vida en aquesta torrentada.

PIETER-JAN VAN EIJK⁹

MARJON VAN EIJK

BETS KASIUS

MARJON THEUNISSEN

ROB VLOTHUIZEN

REGIE VLOTHUIZEN

TINY VAN DEN OETELAAR

Aquell dia, els familiars de dos nuvis que l'endemà s'havien de casar a la finca de ses Voltes –Coen i Iris– havien arribat a Mallorca i es dirigien en dos cotxes cap a la seva destinació. Hi anaren pel camí de Son Mitjanada, amb la intenció de voltar cap a Son Pi i, d'aquí, agafar el camí de ses Planes, perquè així els ho indicava el GPS, ja que havien seleccionat la ruta més curta. Tots eren holandesos i anaven, en un cotxe, els pares del nuvi –Rob i Marjon Vlothuizen– i la seva padrina materna –Tiny Noij van den Oetelaar–; a l'altre, els pares de la núvia –Pieter-Jan i Marjon van Eijk–, la padrina materna –Bets Kasius– i la seva cuidadora –Marjon Theunissen–, ja que la padrina tenia dificultats per caminar i havia de menester una persona que l'ajudàs.

Quan varen esser damunt el pont de Son Mitjanada, ran de la caseta d'en Miquel "des Forn", una onada sobtada els va envestir i va tirar els dos cotxes dins el torrent, que se'ls emportà fins que hagueren travessat tot el poble, probablement perquè en aquelles hores encara no s'havia desbordat. Així que voltaren el camp de futbol i passaren per davall el pont del camí de Calicant i els de les carreteres d'Artà, de Son Servera, de l'estació i de la via de circumval·lació (disposen d'un vídeo en el qual se senten els cops que pega el cotxe a les bigues del pont del Camp Rodó).

Un centenar de metres després de l'esmentada via, a la banda del Camp Roig, el cotxe on viatjaven Pieter, Marjon, Bets i Marjon va sortir del llit del torrent per la banda dreta i l'altre, amb Rob i Regie Vlothuizen i Tiny Noij van den Oetelaar va

⁹ Informació facilitada per Miquel Galmés i Miquel Montoro.

continuar un quilòmetre més avall, fins quedar momentàniament aturat a un grup d'alzines joves, també a la dreta. Rob i Regie varen poder sortir del vehicle, però quan anaven a treure Tiny Noig, de 80 anys, la correntia se'n va portar el cotxe, amb ella dins i el seu cos va esser trobat l'endemà prop de Son Carrió. Alguns mesos després de la tragèdia, els seus familiars ficaren amb grampons, a les esmentades alzines, la fotografia seva que acompanya aquest article.

Al mateix temps, en Miquel Galmés, "Gento", i en Miquel Montoro eren a unes casetes que tenen al Camp Roig. El primer hi havia anat a donar menjar als animals i el segon hi vivia, encara que la seva residència habitual és a Artà. En haver acabat, en Miquel Galmés i la seva filla Margalida pujaren respectivament a la furgoneta i al cotxe amb la intenció d'anar-se'n, però quan arribaren a la rampa que dona accés a la via de servei de la carretera hi passava molta aigua i no s'atreviren a pujar-la. Va esser una sort que no ho intentassin, perquè la torrentada havia fet un clot de gairebé un metre de profunditat i hi haguessin quedat atrapats. Tornaren arrere i fou llavors quan els dos Miquels veieren un cotxe dins el torrent, amb els llums encesos, sense saber que dedins hi havia gent.

Al cap de poc temps sentiren cridar els quatre holandesos, que havien pogut sortir del cotxe i s'havien col·locat al recer de la correntia, aferrant-se on podien del vehicle. Tot d'una, en Montoro se'n va anar a ca seva i va agafar quatre regnes de l'ase i dues bragues i les va fermar, formant una corda d'una vintena de metres. Després, va girar la furgoneta i va dirigir els llums llargs cap a l'indret on estaven els estrangers. En un primer moment provaren de tirar-los la corda, però estaven massa lluny i no hi arribaven, així que en Montoro es va situar ran d'una pareteta, a uns 7 metres del camí, amb l'aigua a una altura d'uns 70 cm i aguantant un cap de la corda, mentre que en "Gento" s'hi va atracar uns 12 metres més, fermant-se la corda a la cintura, amb l'aigua que li arribava davall els braços. Des d'allà els va tirar l'altre cap i entre tots dos aconseguiren treure'ls. El primer que va sortir va esser en Pieter-Jan, que estava en estat de xoc i no els va poder ajudar a treure la resta d'ocupants; després tragueren na Bets –que havia de menester un caminador per moure's– i la seva filla, Marjon. Abans de rescatar la cuidadora, que també nomia Marjon, na Bets es va quedar vora en Miquel Montoro, agenollada, perquè no s'ajudava gens degut als seus problemes de mobilitat. Per portar-la a ca seva, en Montoro se'n va anar a cercar una carretel·la, perquè gairebé no la podien alçar.

Va esser una tasca dura, perquè en Pieter-Jan travelava i va quedar diverses vegades tapat d'aigua i també perquè na Bets i na Marjon eren més feixugues, i no s'ajudaven gaire, quant i més perquè els peus s'aficaven dins el fang i era difícil caminar, sobretot per a una persona amb poca mobilitat. Curiosament, les dones estaven més tranquil·les que l'home, que va estar una bona estona dret, sense poder reaccionar.

Quan varen esser defora, na Margalida, la filla d'en Miquel Galmés, que és infermera, va mirar les constants als quatre holandesos i estaven més o manco bé, llevat de na Bets, que tenia la tensió a 9/6 i presentava indicis d'hipotèrmia.

Mentre estaven en remull, a en Montoro li va pegar una bombona de butà que venia dins la correntia i també se'n va dur un ensurt, perquè va veure venir un embalum blanc gros i es va pensar que era una gelera. Per sort, es tractava d'un paquet de planxes aïllants, d'aquelles que posen a les obres, i les va poder retirar amb una mà. Però si arriba a passar un cotxe o un arbre entre en Montoro i els estrangers, se'ls hauria enduit a tots.

Després de sortir se n'anaren a Can Montoro, on es tragueren la roba banyada, s'eixugaren amb tovalloles –no tenien aigua neta perquè la torrentada havia espanyat les canonades– i es taparen amb mantes. Hi estaren devers dues hores, fins que l'aigua va haver baixat. Llavors, en Montoro va provar de passar amb el tractor, però el clot era massa gros, així que, devers les 11 de la nit, va posar la pala al tractor i va omplir el clot de terra i pedres, i va restaurar provisionalment la rampa d'accés a la via de servei, de manera que les dues furgonetes i el cotxe pogueren passar. Portaren els quatre estrangers a la rotonda de Can Robí, on la Guàrdia Civil se'n va fer càrrec.

Naturalment, les noces es varen suspendre i tots els convidats se n'anaren a l'hotel Safari Park, on, dies més tard, es feren la fotografia adjunta.

De tornada a Holanda, la padrina, Bets Kasius va haver d'esser internada a un hospital perquè la seva salut es va deteriorar i també perquè els fets esdevinguts la van portar a patir una depressió.

Aquesta família segueix mantenint una certa relació amb els dos Miquels llorencins, als quals ha mostrat un gran agraïment per haver-los tret d'una situació tan difícil i perillosa.

El 19 de juny de 2019, el Rei, acompanyat de la Reina, la Infanta, el president del Govern Pedro Sánchez i el ministre d'Afers Exteriors Josep Borrell, varen fer entrega als dos Miquels de la Medalla a l'Orde del Mèrit Civil, en un acte que va tenir lloc al Palau Reial. Posteriorment, el 16 d'agost, a instàncies de les famílies holandeses rescatades, l'ambaixador dels Països Baixos a Espanya els va imposar la

Erepenning voor menslievend hulpbetoon, la medalla honorífica al valor desinteressat en l'ajuda de persones, que s'atorga des de 1822.

BIEL MESQUIDA SALAS, "Carbó"¹⁰

55 anys

Feia de ferrer i vivia a la carretera vella de Son Servera, enfront de les cases de Son Vives de Baix, passat ca na Nina, a mà dreta.

A les 19.16, quan sortia d'una visita al fisioterapeuta, a Cala Millor, va parlar pel mòbil amb la seva dona, Bàrbara Catalina Tous Servera, i li va dir que per allà pluvia molt, que no partís de Son Servera fins que ell li ho digués. A les 19.29, mentre passava per davant Pocafarina, la va tornar a cridar per dir-li que circulava a poc a poc, perquè hi havia molta aigua damunt la carretera i era perillós. Passades les cases de Son Vives va prendre pel primer camí, a la dreta i, en haver voltat cap a Sant Llorenç el camí fa dos petits guals, el primer dels quals va poder travessar, però quan va arribar al segon, a les 19.52, i mentre seguia parlant amb la seva dona, el corrent d'aigua ja era massa gran i va decidir aturar-se. A les 20.01 li va dir que el motor de la furgoneta s'havia aturat i la conversa es va tallar. Es trobava a vint passes curtes de ca seva.

Sabem que l'aigua va fer entravessar la furgoneta damunt el camí i que en Biel va baixar per la banda del copilot, probablement perquè al costat del conductor la camada té un desnivell de més de dos metres, i, amb l'aigua que passava i essent ja de nit, no es podia distingir on acabava l'asfalt. Després, suposam que va intentar tornar enrere i situar-se entre els dos guals, on comença el camí que va als viviers d'en Jeroni "Molinet", que està un poc més elevat, però no va tenir temps d'arribar-hi, perquè una onada el va aplegar per la banda de la seva esquerra i el va tomar cap a l'esmentat desnivell, fent-lo pegar amb el cap damunt una de les grans pedres que hi ha. Creiem que va ésser així perquè el seu cap presentava un gran trenc a la part dreta i també tenia l'ull dret morat. L'autòpsia només assenyala que va morir per aturada cardiorespiratòria, però no especifica si va ésser a conseqüència del cop o perquè es va ofegar després de perdre el coneixement.

La seva dona es trobava a Son Servera, amb sa mare, sa tia i na Bàrbara, la seva filla petita, i quan la conversa es va tallar, va partir cap a Son Vives per arribar a ca seva pel camí següent al que havia agafat en Biel, el que té l'entrada la casa de Pau Quina.

¹⁰ Informació facilitada per la seva dona, Bàrbara Catalina Tous Servera, que també ha col·laborat en la redacció de l'article.

En esser davant ca seva va veure la furgoneta i el va cridar repetidament, sense obtenir cap resposta. Mentrestant, el marit de la seva filla gran, na Joana Maria, va partir de Manacor i, quan va esser a la gasolinera, un treballador de l'Ajuntament el va acompanyar en cotxe fins a la rotonda de Son Carrió, on, en veure que no podien passar, va baixar del vehicle i decidí continuar a peu. Arribà corrent fins a Son Vives, travessant Sant Llorenç pel camí de l'estació. Dins aquest tram de camí es va trobar amb gent enfilada per les parets i altra que estava desorientada i caminava per dins el fang. Eren devers les 10.30 de la nit. Tot d'una es posaren a cercar pels voltants de la casa.

Durant el temps en què na Bàrbara Catalina havia estat tota sola cridant el seu marit, na Bàrbara va telefonar moltes vegades a l'112, al 061, als bombers, a la Guàrdia Civil i a la policia municipal, però no li agafaven el telèfon perquè la centraleta estava col·lapsada. Quan aconseguí contactar amb la Policia Local de Son Servera, els va explicar el que havia passat i li contestaren que tenien tots els serveis d'emergència en marxa, inclosos els que no estaven de servei i que havia de saber esperar, tal com ho estaven fent els altres. Na Joana Maria, la seva filla gran, també cridava a l'112, però no li contestaven; després, va telefonar als hospitals i PACS del voltant per saber si hi havia el seu pare.

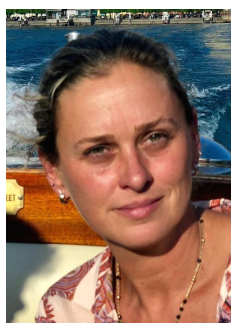
Devers les 11.45 de la nit, na Bàrbara va aconseguir passar i es va afegir a la recerca, després varen arribar dos amics, na Joana Maria i el germà de la seva dona per continuar cercant. Veient que no arribava cap servei d'emergència, el gendre d'en Biel va cridar un amic –que és guàrdia civil– per contar-li el que passava. Als voltants de les 2 de la matinada també s'hi va afegir un camió de Protecció Civil natural de Montuïri i una parella de la Guàrdia Civil, que hi va estar poc temps, perquè els requeriren per ajudar dues al·lotes que havien quedat encloses dins un cotxe. Un poc més tard, amb l'ajuda d'un grup de manacorins, amics del seu gendre, sense les eines necessàries per poder fer la recerca, es ficaren dins el fang i dins l'aigua, i varen tornar a fer, moltes vegades, el recorregut del xaragall, explorant pam a pam el terreny, el pont on hi havia la furgoneta i el que travessa la carretera de Son Servera. Continuaren fins a les 6 del matí, quan les bateries de les piles s'acabaren.

L'endemà, en començar a clarejar, devers les 7, tornaren a partir i a poc a poc arribaren nebots, parents, amics i coneguts que s'afegiren a la recerca, i arribaren a ser una vintena de persones. Quan es dirigiren cap a les polleres de Can Cotà, na Bàrbara va veure un cotxe de la Guàrdia Civil que anava en direcció a Son Servera, va començar a córrer cap a la carretera i aconseguí aturar-los. Quan els va contar què passava no es podien creure que no tenguessin cap tipus d'ajuda per a la recerca. Varen anar fins al lloc del succés i van enviar la ubicació a la centraleta. La gent que cercava va seguir el curs del xaragall i, darrere les polleres, trobaren els

calçons i un poc més envant, a les 12.30, devora una caseta que no està gaire lluny de Can Robí, on el terreny fa una baixada, localitzaren en Biel. Tot d'una donaren part a l'112, mentre ells esperaven devora el seu cos.

Durant aquest temps varen passar helicòpters, però en veure que no s'aturaven, el gendre d'en Biel va anar fins a Can Robí, aturà un cotxe de la Guàrdia Civil i els va dur fins al punt on hi havia en Biel. Poc després, una patrulla de la Guàrdia Civil va anar a cercar la seva dona que, acompanyada pel seu germà, varen conduir la patrulla fins al lloc on hi havia el cadàver. El tragueren en helicòpter i se l'emportaren a Palma, com als altres.

La família es va sentir desamparada, desatesa i descurada pels serveis d'emergència. Està dolguda tant pel que fa al tracte telefònic que reberen per part d'un operador, com pel temps que es torbaren a aixecar el cadàver, que va haver d'esser custodiat per la família durant més d'una hora. Però, a la vegada, es va sentir recolzada, cuidada i estimada pels familiars, amics i coneguts que els acompanyaren durant aquests moments tan durs, penosos i difícils de suportar.

JOANA LLITERAS PLANAS¹¹

**ARTHUR
LLITERAS**

ROBINSON

**ÚRSULA
LLITERAS**

ROBINSON

Joana Lliteras treballava com a apotecària adjunta a la farmàcia de sa mare, Margalida Planas, situada a la plaça de s'Abeurador, a Manacor, però vivia a Capdepera amb el seu marit, David Robinson i els seus tres fills. Aquell dia, quan va acabar el torn de feina, a les 3 de l'horabaixa, va esperar que els nins sortissin de l'escola, perquè a les 16.00 Úrsula tenia hora al dentista, també a Manacor. En haver acabat, va deixar el major, Edu, de 9 anys, a cals seus pares i va partir amb els altres dos, Úrsula, de 5 anys i Arthur, de 6, cap a Capdepera. Ja feia algunes hores que plovia.

Quan arribaren a la gasolinera de Can Parrino, agafaren la via de circumval·lació, com solien fer sempre, però en esser a la rotonda d'on parteix la carretera de Son

¹¹ Informació facilitada per David Robinson, marit de Joana Lliteras i pare d'Úrsula i Arthur Robinson; per a les referències sobre la recerca d'Arthur, també ens han aportat dades el seu germà Mark, Maria Isabel Lliteras i Margalida Planas.

Carrió, a les 18.52, no pogueren passar més enllà perquè la carretera començava a tapar-se d'aigua i van haver de tornar enrere fins a la rotonda de l'esmentada gasolinera, des d'on van prendre per la sortida que passa per dins el poble de Sant Llorenç. En arribar-hi, es van dirigir cap a Son Servera pel passeig de les Brodadores, però, tot just haver travessat el pont, el torrent es va desbordar i els va envestir la correntia, que va empènyer el cotxe en direcció al llevant. En aquest punt, l'atzar es va girar absolutament en contra seva, perquè si haguessin travessat el pont un minut abans, haurien pogut sortir del poble, i si ho haguessin fet un minut després, el torrent ja desbordava per damunt la carretera i no haurien pogut passar. Hi arribaren, per tant, en el pitjor moment possible.

Quan el cotxe, navegant a la deriva, va esser davant la parada del bus, a l'indret de sa Central, a les 19.06, va trucar al seu marit, que el mateix matí havia partit cap a Londres, però la comunicació es va tallar gairebé tot d'una i en David només va poder entendre algunes paraules –com "autobús"–, ja que el renou de l'aigua i els crits dels nins els impedia comunicar-se bé. De fet, ell pensava que havien patit un accident amb un bus, per la qual cosa va trucar a la seva sogra Margalida Planas perquè se n'anàs tot d'una cap a Sant Llorenç a veure què havia passat.

A l'encreuament del passeig de les Brodadores amb el carrer Gabriel Carrió, el corrent d'aigua que venia de la plaça de l'Ajuntament va empènyer el cotxe fins al cap de cantó oposat al que aleshores era el basar xinès, on es va trencar el vidre del maleter i hi va quedar enrocat; també hi va ajudar el cop que li pegà un altre cotxe, probablement el de Juan Antonio Díaz Reinoso (l'ensinistrador de cans que es va salvar amb Ignasi García Lacuesta), que també era arrossegat per la correntia. En sec, la gran massa d'aigua i llot que baixava pel carrer Gabriel Carrió va començar a omplir el cotxe, amb els tres ocupants dedins. A la fotografia del costat, és el que té la porta oberta.

Aleshores, na Joana va sortir del vehicle i aconseguí treure els seus dos fills, però no va poder evitar que la correntia se'ls emportàs a tots tres, probablement pel carrer Gabriel Carrió, ja que en aquell indret, segons els mesuraments de Miquel Grimalt, el nivell d'aigua va arribar als 2 metres d'alçària.

A partir d'aquí, no tenim constància certa del que va passar, però, segons les investigacions de David Robinson, és molt probable que els fets fossin els següents: na Joana es va haver de deixar dur per la torrentada, ja que no podia fer res més, amb un fill a cada braç o agafats de la mà i, quan arribaren al final del carrer, on hi ha un arrambador metàl·lic, li passaren per damunt i entraren al llit del torrent, que venia amb molta més força perquè ja s'havia ajuntat amb el que ve de la banda de sa Blanquera, que no s'arribà a desbordar però que anava ben ple d'aigua. Els tres continuaren junts fins al pont de l'estació, a 150 metres del punt per on havien

entrat, on probablement col·lisionaren amb l'arrambador i se separaren: na Joana va continuar pel jaç del torrent i els dos nins es desviaren un poc cap a la banda dreta de la correntia, tal vegada perquè els seus cossos eren més lleugers i responien de manera diferent a la força de l'aigua.

No sabem si amb el suposat cop na Joana va morir o si només va perdre el coneixement i, per tant, el control sobre els seus fills; el que sí sabem és que va continuar dins el torrent i que el seu cos va esser trobat l'endemà, devers les 12.30 a Son Carrió, tot just passat el pont de na Capirrona, a mà dreta, enmig d'un petit canyar.

Úrsula i Arthur, en canvi, continuaren fora del llit del torrent, molt a prop l'un de l'altra, i, passat el magatzem de la Cristalleria Sant Llorenç, l'aigua va regolfar cap a la dreta fins al començament del camí de sa Tafona, amb sort desigual per a cada un d'ells: Arthur va pegar a un arbre, s'enfonsà i va quedar ràpidament cobert d'aigua i llot, que li feren perdre la vida, mentre que Úrsula va passar per un portell i per sobre d'una pareteta i va quedar asseguda enmig de la carretera que va a Son Carrió, amb l'aigua que li arribava part damunt la cintura, a només una trentena de metres de l'indret on havia quedat el seu germà. Segons els mesuraments de la Guàrdia Civil, des del carrer on va quedar el cotxe fins al lloc on els trobaren, hi ha una distància de 841 metres, que recorregueren en un temps aproximat de tres minuts i mig.

Mentrestant, Daniel Thielk –fotografia del costat–, un alemany que viu a Cala Rajada, venia de Palma en bicicleta i, quan va esser a la rotonda on comença la carretera de Son Carrió, com que plovia molt i l'aigua ja havia cobert la carretera, es va arrecerar davall l'antic pont de pedra que hi ha ran de l'esmentada rotonda. El nivell, però, seguia pujant i va decidir partir a peu cap a Sant Llorenç i resguardar-se dins la caseta que hi ha a mà dreta, a l'encreuament del camí de Son Carrió i el de sa Tafona. Poc temps després, en veure que no minvava, decidí continuar cap al poble i va entrar a la primera caseta que hi ha a l'esquerra, davant el magatzem de la Cristalleria Sant Llorenç, que només estava tancada amb un fil de ferro prim i que és de n'Aina Maria Pasqual, "Racona". Quan ja havia pujat els dos escalons que donen accés al solar, va sentir la veu d'una nina que plorava i cridava la seva mare, es va girar i va veure Úrsula, asseguda en terra, una vintena de metres lluny i amb l'aigua que seguia pujant. Tot d'una va tornar enrere, la va agafar i es van refugiar dins l'esmentada caseta, que està gairebé abandonada. Li va posar el seu maillot i hi van estar prop de tres hores, durant les quals intentava encalentir-la i tranquil·litzar-la, mentre que li llevà les restes de

palla i herbes que duia embullats pels cabells. Quan l'aigua va baixar i li va permetre caminar, sortí de la caseta i arribaren fins al pont de pedra on inicialment s'havia refugiat. Poc temps després, va comparèixer un vehicle tot terreny –el que també portava en Felip Forteza–, i els va portar a les instal·lacions que l'Agrupació de Voluntaris de Protecció Civil tenia ran del restaurant Sa Cova, on abans hi havia la Creu Roja.

Tornant un poc enrere, quan na Margalida Planas va rebre la trucada d'en David, a les 19.14, va telefonar a la Policia Local de Manacor i els va demanar si havien tengut notícia de qualche accident de trànsit amb un autobús, però no en sabien res. Com que el seu gendre els havia dit que estaven a prop de Sant Llorenç, va partir tot d'una, amb Edu, però només va poder arribar a la gasolinera de Can Parrino, a les 19.40, on es va trobar amb el batle, Mateu Puigròs, que tampoc no podia passar. Després d'estar-s'hi devers mitja hora, se'n va tornar a Manacor –ja que, a més, el mòbil havia acabat la bateria i no es podia comunicar amb ningú–, i es dirigí directament al quarter de la Guàrdia Civil, on tampoc no tenien notícia de cap accident i encara no s'havien assabentat de la inundació. Després de parlar amb el capità, se n'anaren a ca seva, on es trobaren amb na Magdalena, la seva germana, na Maria Isabel, la seva filla, la seva cunyada Isabel i el seu marit Francesc. Un poc més tard, na Margalida i na Maria Isabel intentaren tornar a Sant Llorenç, però no pogueren passar més enllà de la rotonda de VIPSA, perquè la carretera estava col·lapsada de vehicles. Als voltants de la una de la matinada, na Maria Antònia Morlà, la millor amiga de na Joana, els va comunicar que havien localitzat n'Úrsula, que estava bé i que na Cristina Heinen, que treballa a la seva empresa, se'n cuidava d'ella a les instal·lacions de Protecció Civil de Sant Llorenç. A la 1.31, na Maria Isabel ho va comunicar per whatsapp a en Mark, el germà d'en David, que era a Londres. Fent un incís, un poc abans, a les 00.51, en Mark havia trucat a na Joana i el mòbil li donava senyal, però no va obtenir resposta. Mare i filla tornaren agafar el cotxe i pogueren arribar fins a la gasolinera de Can Parrino, des d'on baixaren a peu fins a l'indret on s'havia establert el centre d'operacions. Trobaren n'Úrsula dormida i, devers les dues de la matinada, se l'emportaren a ca seva perquè es despertàs dins un ambient que li fos familiar.

A les 2.22 del dia 10, David aterrà a Son Sant Joan i se'n va anar directament a Sant Llorenç, a cercar la seva dona i el seu fill, ja que sabia que n'Úrsula es trobava bé. Com que desconeixia on era el cotxe de na Joana, va anar cap a la rotonda de Son Carrió i va començar a cridar-la (val a dir que aquell dia hi havia lluna nova i només hi veia quan el terreny s'il·luminava amb els nombrosos llamps que feia). D'allà va arribar a Son Carrió i va tornar a Sant Llorenç, on es va trobar amb la seva sogra Margalida i la seva germana, a la rotonda de Can Robí. Els tres pujaren al seu cotxe

i arribaren fins a s'Illot, sempre cridant na Joana, però, en no aconseguir cap resposta, tornaren al centre operacions, a Sant Llorenç, devers les 6 del matí.

A les 11.30 del matí del mateix dia, arribà en Mark, que s'incorporà a la recerca, amb el seu germà. Poc temps després, els digueren que anassin a l'Espai na Camel·la, el centre social, educatiu i cultural de Manacor que hi ha a l'avinguda del mateix nom, perquè necessitaven que els proporcionàs ADN, per si localitzaven n'Arthur. Una hora més tard, a les 12.30, quan ja tornaven esser a Sant Llorenç, els comunicaren que havien trobat el cos de na Joana a Son Carrió. Tot d'una partiren els dos germans, na Margalida, na Maria Bel i na Maria Antònia, però no els deixaren veure el cadàver. Després de 40 minuts, se'n portaren el cos a Palma per tal de practicar-li l'autòpsia.

L'endemà, dia 11, devers les 10 del matí i després de parlar-ne amb na Maria Isabel, el director d'operacions els va assignar dos guàrdies civils –Juan Carlos i Félix, venguts de Palma–, perquè els acompanyassin els dies següents i amb els quals s'arribaren a fer no només amics, sinó que des d'aleshores els consideren gairebé de la família. Aquest dia, David i Mark rastrejaren tot el torrent cercant Arthur, des de Sant Llorenç fins a s'Illot i també s'incorporaren a la recerca James, Tasha –germans de David, venguts d'Anglaterra i els Estats Units, respectivament–, Ryan, un bon amic seu que va venir de Singapur, que s'ajuntaren amb els parents, amics i coneguts de la família de na Joana, que ja estaven cercant des de les primeres hores del matí: Moncho –el marit de Maria Isabel–, Maria Antònia, Maria Isabel, Cristina, Cati Bauzà, Maria Torres, Pedro Planas... Al migdia, a Son Carrió, es localitzà una motxilla que portava el nom d'Edu, el germà d'Arthur, que duïen en el cotxe. També cercaren per dins la finca de Cristòfol Mateu i Maria Miquela Mestre, a s'Illot, on havien trobat el cos de Juan Grande, el taxista que havia mort arrossegat per la torrentada.

El dia 12, na Maria Isabel i un grup d'amigues van poder contactar amb Daniel Thielk a través de Facebook i d'un diari alemany; na Magdalena el va anar a cercar a Cala Rajada, on viu, i tengueren una entrevista amb ell a Son Carrió; després se n'anaren a Sant Llorenç i els va explicar la manera com havia rescatat Úrsula en el mateix indret on havien passat els fets. James i Ryan continuaren la recerca i recorregueren de bell nou el torrent des de Son Carrió fins a Sant Llorenç. A darrera hora del matí arribà Matthew, germà de David, des de Hong Kong, i s'incorporà al grup de familiars i amics que cercaven el nin. A les 12 del migdia portaren el cos de na Joana a Manacor i en David el pogué veure per primera vegada. A partir d'aquest dia, el 80% dels efectius que depenien de la Direcció Tècnica Operativa es destinaren a la recerca d'Arthur; el 20% restant es dedicà a la neteja dels torrents, perquè hi havia risc d'una altra riuada.

L'endemà, dia 13, trobaren la motxilla d'Arthur a Cala Morlanda, per la qual cosa s'incorporà a la recerca un equip de guàrdies civils del Grup Especial d'Activitats Subaquàtiques (GEAS), que rastrejà tota la costa, tot i que hi havia mala mar i la seva feina es trobà amb moltes dificultats. Els dos dies següents, David i els seus germans intentaren sense èxit trobar el nin per la costa de s'Illot i Cala Morlanda i també pels voltants del llit del torrent. El dia 17, fins i tot recorregueren la costa amb una barca, des de Cala Rajada a Porto Cristo.

Durant els 8 dies que va durar la recerca d'Arthur, s'esdevingueren algunes situacions particulars: el dia 15, un ca ensinistrat va detectar una forta olor prop del lloc on havien trobat na Joana, a Son Carrió, però va esser una falsa alarma. Un dia que no hem pogut precisar amb exactitud però que devia esser el dia 13 o 14, va comparèixer un home que assegurava que, amb l'ajuda d'un pèndol, el podria localitzar i deia que estava dins la mar; naturalment, estava equivocat. Un altre home, en Raúl, un militar que viu a Cala Pi, venia cada dia des de les 7 del matí fins a les 9 del vespre amb una ca de la raça presa-canari ensinistrat i, pel seu compte, rastrejava per tot on li semblava que podria estar el nin. També va venir un geòleg, Pedro Robledo, que marcà 56 punts entre Sant Llorenç i s'Illot on considerava que podria esser Arthur, un d'ells molt a prop d'on el trobaren.

Finalment, el dia 17, devers les 12.20, un particular va localitzar el cos d'Arthur, a pocs metres de l'indret on havien rescatat n'Úrsula (vora la pareteta de la fotografia). Avisaren la família i la primera que hi arribà fou na Maria Isabel, seguida pocs minuts més tard per en David, el qual, tot i el dramatisme de la situació, en el fons li va suposar un cert alleujament, perquè ja donava per suposat que Arthur havia mort i a la fi pogué recuperar el seu cos i donar la recerca per tancada. El deixaren uns moments tot sol amb el seu fill i després se'n portaren el cadàver a Palma. El mateix vespre, a Manacor, se celebrà un funeral per les 13 víctimes de les inundacions del Llevant, que va comptar amb la presència dels reis d'Espanya i dos dies més tard, també a Manacor, en celebraren un altre només per a Joana i Arthur.

A través d'aquesta publicació, els familiars del matrimoni, mallorquins i anglesos, volen donar les gràcies a totes les persones que col·laboraren en la recerca de Joana i Arthur, especialment a la Guàrdia Civil –en particular als guàrdies Juan Carlos i Félix–; a les dirigents polítiques Francina Armengol, presidenta del Govern Balear, Catalina Cladera, consellera d'Hisenda i Administracions Públiques, i Rosario Sánchez, delegada del Govern central; i a en Joan Pol, director tècnic d'operacions, per haver-los fet costat i mantingut informats en tot moment de les gestions que s'estaven fent cada dia.

Imatges: Les fotografies de Joana, Arthur i Úrsula ens han estat facilitades per David Robinson; la del cotxe, és de Josep Cortès; la del mapa, de Félix, el guàrdia civil; la de Daniel Thielk ha estat agafada d'internet.

JOANA BALLESTER FEMENIAS, "Montseriva"

89 anys

Passeig de les Brodadores, 27, de Sant Llorenç

El seu malnom li ve de sa mare, que era de la possessió de Montseriu, on ella va viure fins als 18 anys. De jove va esser brodadora, però també feia feina per les cases i, els diumenges, de cuinera, fent variats al casino de Cas Corder. El darrer lloc on va treballar abans de jubilar-se va esser a la bugaderia de l'hotel Bahía del Este, a Cala Millor.

Va estar casada amb en Mateu Oliver, "Nota", del qual es va separar fa devers 43 anys, tot i que mai no formalitzaren el divorci. Vivia tota sola, perquè encara que tengués algunes limitacions de mobilitat, es podia manejar bé i preferia disposar d'una certa autonomia; cada dia solia sortir a fer una volta i visitar qualche veïnat. Només tenia un fill, en Miquel Oliver, que la visitava diàriament.

Aquell dia en Miquel era a sa Coma i entre les vuit i les vuit i mitja de l'horabaixa va tornar a Sant Llorenç, passant per Son Servera, perquè sabia que les pluges havien provocat problemes de circulació per la banda de Son Carrió. En arribar, va deixar el cotxe rere el restaurant Can Pedro, ja que ell viu molt a prop, a la darrera casa del carrer de la Mar, a mà dreta.

Veient la magnitud de la inundació, juntament amb la seva dona, se'n va anar a casa mare pels carrers de la Caritat i Sant Llorenç, que eren més transitables que el de les Brodadores. En esser a la banda de baix del de Sant Llorenç, va veure la guàrdia civil i, mostrant-los la clau i el carnet d'identitat, els va dir que sa mare vivia tota sola a uns 30 metres d'allà on eren. Devers les nou, tres guàrdies i ell, aferrats a una corda subjectada a la paret i amb l'aigua que els arribava fins a la cintura, entraren a la casa, miraren a la galeria, dins la cuina, pujaren al sòtil i no trobaren ningú. Fins i tot, en Miquel tornà a sortir i va demanar a un veïnat –en Rafel Roig– si sa mare estava amb ells; quan li digueren que no, tornaren a entrar per continuar cercant, i, dins la seva cambra de dormir, la trobaren ajaguda de costat dins el llit, mig tapada d'aigua i vestida amb roba de carrer. El seu aspecte era plàcid i semblava com si la mort l'hagués sorpresa dormint, sense gairebé adonar-se'n.